

Directrius per la gestió de basses

Oferta Addicional -4

Índex

1. Introducció	2
2. Compatibilització amb la fauna	2
3. Proposta d'actuació de millora dels punts d'aigua.....	4

1. Introducció

Les necessitats de punts d'aigua en un paisatge mediterrani, sobretot per a les demandes i necessitats en moments de manca de pluges com són els llargs períodes estivals, han portat als diferents ens i administracions del nostre país a realitzar obres diverses per acumular aigua.

Aquestes obres, de tipologia ben diversa, tenen en comú la possibilitat d'emmagatzemar aigua de pluges (encara que en alguns pocs casos siguin també de pou o d'altres orígens), però amb l'única finalitat d'aquesta tasca. Estem parlant sobretot de basses per a la lluita contra el foc, en moment de possibles incendis forestals.

En aquest sentit, la proposta actual proposa uns criteris pel disseny d'aquests punts d'aigua, tot fent-los compatibles amb la creació de petits hàbitats aquàtics, tan escassos al nostre país mediterrani, sense que aquest fet suposi una pèrdua, disminució o possibilitats de gestió i ús de la seva principal vocació, que és lògicament l'emmagatzament d'aigua.

El problema dels marges de les basses d'aigua per lluitar contra els incendis és la inaccessibilitat de les seves parets per part de la fauna. (Foto: Ponç Feliu)

2. Compatibilització amb la fauna

Gran part de la fauna mediterrània està adaptada a llargs períodes estiuenics d'assecatge o de difícil accés a l'aigua. Tanmateix, moltes espècies d'animals requereixen de punts d'aigua, per petits que siguin, per a poder reproduir-se i ser presents en una zona, o per a colonitzar nous espais naturals. Si bé un dels grups més prioritaris en aquest sentit és l'herpetofauna aquàtica (sobretot amfibis o bé rèptils aquàtics com alguns quelonis o ofidis fluvials), altres grups animals també surten directament beneficiats per la presència de punts d'aigua permanents durant tot l'any, com són els peixos (els quals, si s'assequen els dolls, punts d'aigua o rieres no poden colonitzar aquests espais), com també molts invertebrats, mamífers o fins i tot ocells (siguin per a la seva alimentació, hidratació o per a la possibilitat de trobar un recurs com és l'aigua per a nidificar, un exemple dels quals serien les orenetes per a la construcció dels nius mitjançant el fang).

Tal i com s'ha vist en la memòria descriptiva, existeixen en el municipi moltes espècies que resultarien beneficiades per la presència d'aquests punts d'aigua i, especialment, del fet que aquests siguin adaptats a la fauna, és a dir, que el seu accés i sortida sigui possible i senzill per a petits animals. En aquest sentit, el municipi compta amb una gran diversitat d'herpetofauna aquàtica, especialment els amfibis com granota verda, gripau comú, gripau corredor, granota pintada, reineta, tòtil i altres espècies més escasses (gripau d'esperons, gripauet, granoteta de punts) o bé els urodels (tritons i salamandres); també alguns rèptils són potencialment presents en les basses del municipi, algunes de les quals ja compten, com també ho fan rieres i rius, amb espècies com la serp d'aigua, la colobra de collar o fins i tot la

tortuga de rierol, amb testimonis d'una població antiga de tortuga d'estany que podria colonitzar de nou aquests hàbitats del municipi.

Espècies com la salamandra poden sortir beneficiades de la presència de punts d'aigua amb marges que permetin el seu accés. (Foto: Ponç Feliu)

Tot seguit s'ajunta taula d'amfibis i rèptils presents al municipi:

Taula 1: Espècies d'amfibis presents al municipi						
Espècie	Grau d'ocupació	Estatut legal i de conservació				
		Llei ^a 22/2003	CNEA ^b RD 439/96	Dir. Hab. ^c 92/43/CEE	Conv. Berna ^d	UICN ^e
Tòtil (<i>Alytes obstetricans</i>)	Freqüent	D	IE	IV	II	NE (NT)
Granoteta de punts (<i>Pelodites punctatus</i>)	Escàs	D	IE	IV	II	NE (NT)
Granota pintada (<i>Discoglossus pictus</i>)	Freqüent	-	NC	V	III	NE (LC)
Gripau d'esperons (<i>Pelobates cultripes</i>)	Escàs	D	IE	IV	II	NE (NT)
Gripau comú (<i>Bufo bufo</i>)	Freqüent	D	NC	-	III	NE (LC)
Gripau corredor (<i>Bufo calamita</i>)	Freqüent	D	IE	IV	II	NE (LC)
Reineta (<i>Hyla meridionalis</i>)	Freqüent	D	NC	IV	II	NE (NT)
Granota verda (<i>Rana perezi</i>)	Freqüent	-	NC	V	III	NE (LC)
Tritó verd (<i>Triturus marmoratus</i>)	Escàs	D	IE	IV	II	NE (NT)
Tritó jaspiat (<i>Triturus helveticus</i>)	Escàs	D	IE	IV	II	NE (NT)
Salamandra (<i>Salamandra salamandra</i>)	Freqüent	D	IE	IV	II	NE (NT)

Font: Elaboració pròpia

Taula 2: Espècies de rèptils presents al municipi

Espècie	Grau d'ocupació	Estatus legal i de conservació				
		Llei ^a 22/2003	CNEA ^b RD 439/96	Dir. Hab. ^c 92/43/CEE	Conv. Berna ^d	UICN ^e
Tortuga de rierol (<i>Mauremys leprosa</i>) ⁺	Freqüent	C	NC	II i IV	II	NE (VU)
Tortuga d'estany (<i>Emys orbicularis</i>) ⁺	Accidental	C	NC	II i IV	II	NE (VU)
Tortuga de Florida (<i>Trachemys scripta</i>) ^{* +}	Freqüent	-	NC	-	-	NE
Dull (<i>Chalcides striatus</i>)	Accidental	D	IE	IV	III	NE (LC)
Sargantana de paret (<i>Podarcis hispanica</i>)	Freqüent	D	IE	-	III	NE (LC)
Sargantaner gros (<i>Psammadromus algirus</i>)	Escàs	D	IE	-	III	NE (LC)
Llangardaix comú (<i>Thimon lepida</i>)	Escàs	D	IE	-	III	NE (LC)
Dragó comú (<i>Tarentola mauretana</i>)	Freqüent	D	IE	-	III	NE (LC)
Dragó rosat (<i>Hemidactylus turcicus</i>)	Accidental	C	NC	II i IV	II	NE (VU)
Serp verda (<i>Malpolon monspessulanus</i>)	Freqüent	D	IE	-	III	NE (LC)
Serp blanca (<i>Rhinechis scalaris</i>)	Freqüent	D	IE	-	III	NE (LC)
Serp de ferradura (<i>Coluber hippocrepis</i>)	Accidental	D	IE	-	III	NE (LC)
Serp llisa (<i>Coronella girondica</i>)	Escàs	C	NC	II i IV	II	NE (VU)
Serp d'aigua (<i>Natrix maura</i>) ⁺	Freqüent	D	IE	-	III	NE (LC)
Serp de collaret (<i>Natrix natrix</i>) ⁺	Freqüent	D	IE	-	III	NE (LC)

Font: Elaboració pròpia

3. Proposta d'actuació de millora dels punts d'aigua

Si bé aquests punts d'aigua són existents en bona part del nostre territori, molt pocs d'ells estan adaptats a la fauna. És a dir, les espècies animals que poden utilitzar-les, tret dels ocells que poden accedir-hi gràcies a la seva capacitat de volar, no poden accedir al seu interior o, si hi poden accedir, sovint no en poden sortir, fet que n'ocasiona la seva mort. Fins i tot en el cas dels amfibis, dels rèptils aquàtics o d'alguns mamífers aquàtics, si aquests cauen al seu interior, no poden fugir-ne, per la qual cosa, si bé colonitzen aquest nou espai, no poden produir nous focus de presència i dispersió d'exemplars a causa de les seves limitacions d'accessibilitat.

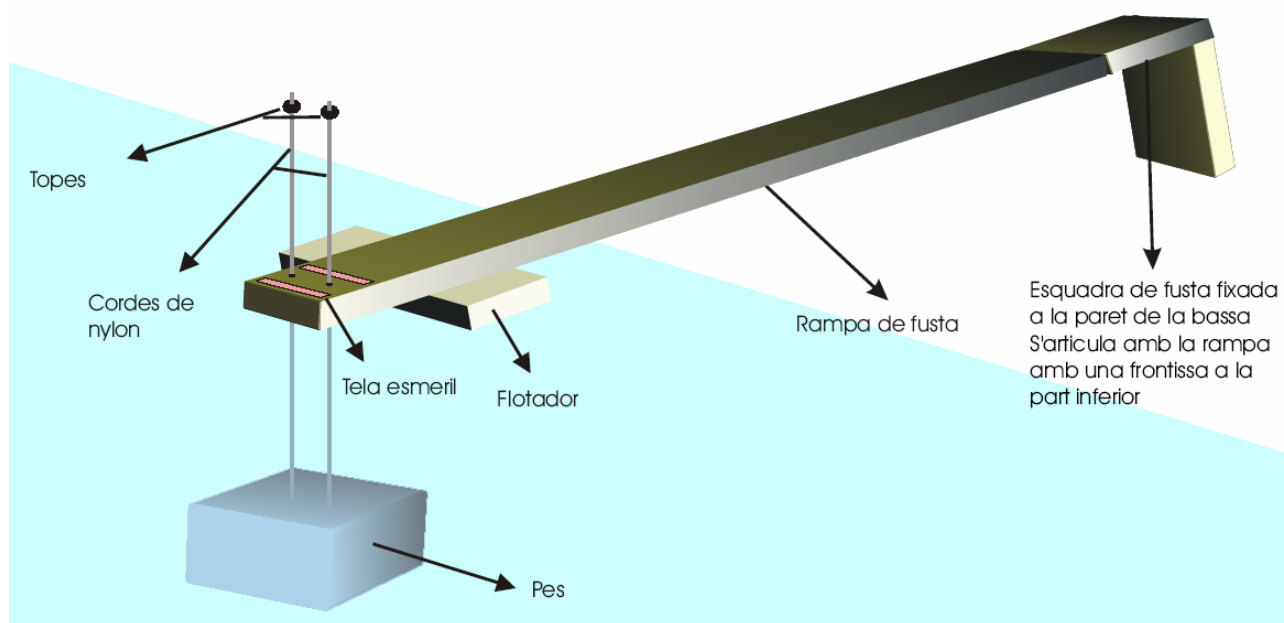
És per aquest fet que l'actual proposta inclou la millora física d'aquests espais, a través de la seva adaptació i compatibilització amb la fauna, amb el ben entès que les possibles conseqüències perjudicials per la principal de les finalitats (emmagatzemar l'aigua), no existeixen. La presència o no de fauna no ocasiona cap problema afegit sobre el volum d'aigua emmagatzemat i, en molt poca mesura, a la seva possible qualitat.

Es proposa realitzar una instal·lació d'un sistema pel qual, totes basses d'impossible accés (o sobretot fugida) per a la fauna, tinguin un punt a través del qual els exemplars que cauen o accedeixen al seu interior, puguin amb facilitat tornar-ne a sortir, independentment del seu volum d'aigua i del nivell existent de vegetació, aigua al seu interior, tipologia de les parets i marges, etc.

El sistema dissenyat consisteix amb una rampa que se situa sobre un objecte flotant i que connecta directament amb el marge de la bassa o punt d'aigua. D'aquesta manera, encara que el nivell d'aigua sigui oscil·lant, també ho serà el l'alçada de la rampa, de manera que en

qualsevol moment serà possible l'evacuació voluntària de la fauna que hagi accedit (o caigut), al seu interior.

Esquema de muntatge d'un sistema de rescat d'animals a una bassa d'aigua

El cost aproximat de muntatge i funcionament d'aquest sistema és el següent:

Material	Tot el material detallat a l'esquema anterior.	150 €
Mà d'obra i muntatge	Consistiria en dos operaris especialitzats, maquinària adient com petita grua i camió de transport.	300€
Altres		100€
Cost aproximat total		550€

Crèdits

TRAÇA, Estudi de Serveis Ambientals

C/ Creu 19, 3er-2a Girona
972 913 311 / 675 578 105
estudiambiental@gmail.com

Ponç Feliu
Anna Puigdemont
Carles E. Casabona
Enric de Bargas

Diputació de Girona

**Ajuntament de
Riudellots de la Selva**

**Ajuntament de
Campllong**

**Ajuntament de
Sant Andreu Salou**